

Délvidék

Délvidék
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENÉS	
Működés kezdés: 1917. szept. 15.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut. 28.	
Telefon: 306.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	14.00
három hónapra	7.20
egy hónapra	2.60
egy napra	1.20
Változó postán küldve	
egész évre	17.40
három hónapra	8.70
egy hónapra	4.30
egy napra	1.80

Emelni, emelni! . . .

Uraim, intéző urak! Vége a türesemnek; most már eljött a vég, amelyen túl csak az éhenhalás van. Nem mehet ez így tovább, hogy a tisztviselők mindig koplaljanak. Nem lehet esetleges ruhabszerzési segítséggel, vagy háborús pótlékkal elütni a dolgot. Itt rendes fizetésjavítás kell és nem szabad megengednie a minisztériumoknak, hogy mikor a szakjukba tartozó állami tisztviselők helyzetén — ha csak pillanatokra, esetleg hónapokra is — segítenek, ugyanakkor az ugyanolyan nem állami tisztviselő nyomorogjon, pusztuljon el a családjával együtt.

Kölcsönre ma nem lehet vásárolni semmit. A tisztviselők ruhája, cipője lefoszlott, nagy részük télire nem tudott semmit sem befőzni, eltenni, mert nem tudott venni; nem volt pénze, elköltötte az asszony a piacon a naponkinti kosztra.

Panaszkodik egy szabadkai mérnök, sok városi tisztviselő, több tanár. A fiatalabbak, 28—30 éves emberek, sokan családosak, 180—200, sőt egyesek, érettségivel a kezükben, gyerekekkel otthon, — még ennél is kevesebb havi fizetést kapnak és nem szabad panaszkodniuk, mert különben viszik őket katonának.

Bali Mihály ugyis panaszkodik azon, hogy nincs munkája. Egpár ilyen magánvállalkozót kellene vele felhuzatni, aki egészséges, érettségizett, családos embernek a munkájáért 150—180 koronát ad havonta.

Vannak ilyenek többen Szabadkán. Nevekkél is szolgálhatunk. Ha az ilyenek nincs fedezete a nagyobb fizetésre, csukja be a boltot és ne uszorrazza ki az alkalmazottját, ne szopja ki még a csontjából is a velőt! Tessék ötszöröse emelni azt a rongy fizetést.

A „Délvidék” legújabb telefonhírei.

Megkezdődtek a Pétervár elleni harcok.

Stockholm, szept. 14. A finn lapok az újabb orosz harcokról közölnek jelentéseket. Megírják, hogy hosszú minisztertanács után Kerenszki meghatva közölte a válság békés megoldásának lehetetlenségét. Ugyanekkor Kornilov csapatai valóban összeütköztek a kormány csapataival, melyek Pétervár körül vannak összpontosítva az orosz főváros megvédésére.

Kornilov csapatai Lugánál ütköztek össze Pétervár védőivel. Az ágyudörgések egész Pétervárig hallhatók. Kornilov 4 tüzérhadosztállyal, 4 gyalogsági hadosztállyal, 4 további gyalogezreddel, 2 kozák ezreddel, 1 támadó zászlóaljjal és egyéb kisebb operáló csapatokkal vonult fel Pétervár ellen.

Az olasz fronton megindított akciónk eredménye.

A Sajtóhadiszállásról jelentik, hogy az olasz fronton a Monte San Gabrielle északnyugati lejtőjének megtisztítására megkezdett akciónk még tart. Csapatainknak 23 tisztet, 535 legénységi egyént és 12 gépfegyvert sikerült zsákmányolnia. Az olasz tüzérség éjjel-nappal tűz alatt tartja vonalainkat, de különösen Görztől keletre eső árkaikat. Ezzel szemben a mi ütegeink is eredményesen lövik az olasz gyalogságot.

Pétervár sötétben.

Berlin, szept. 14. A Times jelentése szerint Pétervár teljes sötétségbe burkolózott, mert éjjeli légi támadástól tartanak. Az éhséglázadás megakadályozására az orosz fővárosban ingyenes ebédek osztogatnak ki a szegényebb népek között. Pétervárott kenyér csak három napra van elegendő.

Tüzérségi harcok a keleti harctéren.

A keleti harctéren, József főherceg vonala déli szárnyának egyes szakaszain élénk tüzérségi tűz volt. Lipót bajor herceg vonalán az ellenséges repülőgépek működtek.

A főispáni és államtitkári kinevezések.

Budapest, szept. 14. Okvetlenül hitelt érdemlő helyről közlik, hogy az üresedésben lévő főispáni és államtitkári állásokat a közel napokban fogják betölteni.

Megszűnt a Svéd-Amerikai incidens

Berlin, szept. 14. A Vorwärts jelenti, hogy Morris amerikai követ hosszabb tanácskozásokat folytatott Lindmannal és a beszélgetés folyamán megegyezésre jutottak. Így a Svéd-Amerikai incidens megszűnt.

Nagy gyújtogatások Moszkvában

Stockholm, szept. 14. Moszkvában több helyen nagy tűz pusztított. A legtöbb hadfelszerelési gyár leégett. A kár sok millióra rug.

Kornilovot magára hagyták.

Stockholm, szept. 14. Denikin tábornok kivételével a többi tábornokok mind elhagyták Kornilovot. A kozákok hívek maradnak a kormányhoz.

Kornilov diktátor akar lenni.

Genf, szept. 14. Kornilov fővezér ultimátumot intézett a kormányhoz a teljes hatalom átadását, a katonai és munkástanács eltörlését és a hadseregben a halálbüntetés visszaállítását követelte.

Idegenek az amerikai hadseregben

A Reuter ügynökség Washingtonból jelenti, hogy a képviselőházban és szenátusban elhatározták, hogy a külföldieket is besorozzák az amerikai hadseregbe. A külföldiek között azonban kivételt képeznek a központi hatalmak alattvalói, akik kevesebb, mint egy éve szolgálnak Amerikában.

Letartóztatási parancs Kornilov és a lázadó tábornokok ellen.

Pétervár, szept. 13. A kormány lázadás miatt elrendelte a törvényes eljárást és a letartóztatási parancs kiadását Kornilov volt főparancsnok, Lenikin tábornok, a délnyugati hadseregek parancsnoka, Lukovszki tábornok, a nagyvezérkar főnöke, Markov tábornok, a délnyugati arcvonal vezérkari főnöke és Hiszkiakov tábornok, a tábori hadseregbe beosztott közlekedésügyi miniszteriumi államtitkár ellen.

Fölmentettek egyesülete Szabadkán.

A fronton küzdők hozzátartozóit segítyezték az itthonmaradottak!

Teljesen igazságos és méltányos, hogy mindenki, akit fölmentettek — itthon levő sok dolga miatt, közérdekből — a frontszolgálat kötelezettsége alól, azok segítyezték anyagilag azokat, kiknek hozzátartozói küzdenek értük, védik a hazát. Habár a legtöbb fölmentettet ugyan azért mentették föl, mert sok a dolga és fontos hivatást tölt be itthon s idejét valószínűleg nem is tudja mások rendelkezésére bocsátani és talán csak azért, mert itthon van, nem emelték neki a fizetését sem s az ő családjának is nehéz a megélhetése, mégis okvetlenül ki kell vennie részét a katonák családtagjainak a segítyezéséből, mert azoknak a hozzátartozói, bizonyos, hogy még rosszabb helyzetben vannak.

Tudjuk, hogy sok fölmentett koplal itthon, mert azon a címen, hogy föl van mentve, nem adnak neki sokszor még a megélhetésre elengedő bért, fizetést sem, hanem a fizetésemelést kér, azzal utasítják vissza, ha nincs megelégedve, menjen a frontra!

Mégis, ha meggondoljuk azt a sok szenvedést és néikülözést, melyben a frontkatonáknak és családjuknak van része, mondom, ha összehasonlítjuk a katonák és a fölmentettek helyzetét, ha másért nem is, az életveszedelemtől való mentességért, kötelességük a fölmentetteknek sokkal több kényelemről lemondaniok, mint a föl nem mentettek hozzátartozóinak. Fizesse meg, váltsa meg a fölmentett azt a hitvesi, gyermeki örömet, mellyel családja elmondhatja: Apuka itthon van, apukát nem éri a golyó, a srappell, a gránát, a tojtógáz; apukát nem te meti be a föld, apukának nem fagy le a keze, a lába.

Ha erre gondolunk, segítyakcióra kell fölhívunk a fölmentetteket. Adakozzanak, ha még oly keveset is; adjanak erejükhez képest!

Már megindult a mozgalom a fölmentettek egyesületének a megalakítására. Alakuljon meg ez az egyesület Szabadkán is. Legjobb volna, ha a főispán venné kezébe a dolgot. Reméljük, egyetlen szabadkai fölmentett sem marad ki.

Péntek, Szombat Vasárnap

A szezon szenzációja

A csókos asszony

Egy főúri házaspár tragédiája 4 felvonásban. Főszereplő:

REGINA BADET

SEHONNAI KISSASSZONY

amerikai vígjáték 3 felvonásban.

Fezdete fél 6 és fél 9 órakor.

Ünnepnap 4, 6, és fél 9 órakor.

Hirdetéseket felvesz a „Délvidék” kiadóhivatala.

Sopronmegye az autonomiáért.

— Átirat a megyéhez és a városokhoz. —

Sopronmegye juniasi közgyűléső Fertsák Jenő vármegyei főjegyző indítványára a katolikus autonómia megvalósítása érdekében elhatározta, hogy állást foglalnak az autonómia és az alsóbb papság illetményeinek rendezése érdekében megindított akció mellett. Egyben elhatározta, hogy átiratban megkeresi az összes törvényhatóságokat, — így Szabadkát is — hasonló állásfoglalás érdekében.

A határozat kiemeli, hogy az összes felekezeti alsóbb papság illetményeinek rendezése ma már égetővé vált kérdés nem csak a ténylegesen működő papságnál, hanem a nyugdíjasoknál is. Az indítványozó az illetmények kérdésének megoldását úgy gondolja

legelőszérőbbnek, hogy miként a tisztviselőknél, úgy a papságnak is háborus segélyt utaljanak ki.

Az átirat kéri a törvényhatóságokat, hogy erkölcsi sulyuk teljes labavatásával hassanak oda, hogy a határozat megvalósuljon, mert a papság fizetési viszonyainak érdekében megindított eze akció hála a papságnak a közigazgatásban kifejtett munkásságáért.

Előre láthatóan Szabadka és Zombor is csatlakozni fog az átirathoz. Egyébként a kormány részéről is teljesen biztosítva van az autonómia kérdése. Wekerle miniszterelnök csak tegnapielőtti programbeszédében fejtette ki annak szükségességét.

Önkéntes akasztás a Jókai-utcában.

Az éjjel a Jókai-utcának egy kiesinyes szenzációja akadt. Azelőtt e hirhedt bieskás negyed e központja sokat szerepeltetett magáról. Most azonban, hogy a VIII. körű legényeket elvitték katonának, a Jókai utca hirneve kezd elhomályosulni. Helyette annál szomorubb állapotok uralkodnak a IV-ik körű Párdies-utcában hol éjjelente garázdálkodik egy megfélezhethetlen (?) társaság.

Az éjjel két órakor Miatov Pál VIII. kör, Jókai-utca 77. szám alatti lakos beállított a rendőrségre,

ahol Toller Ignác ügyeletes polgári biztosnak előadta, hogy felesége Miatov Pálné, született Bernyecki Zorka lakásuk padlásán holtan esüng a tetőzet egyik összekötő gerendáján. Az eset bejelentése után Pertich Ernő rendőrkapitány azonnal megjelent a tett színhelyén és megállapította, hogy bűntény nem forog fenn, amiért is Miatovné a lakásán hagyta.

Miatovné egy jó erős puska-tisztító zsínorra akasztotta fel magát állítólag azért, mert férjével állandó nézeteltérések között élt.

A szabadkai ecetmizériák ügye a rendőrség előtt.

A Délvidék éppen tegnap tette szóvá azokat a tarthatatlan állapotokat, melyek az ecetárusítás körül fennforognak. Megirtuk, hogy Kemény D. Dezső, az egyedüli szabadkai ecetgyáros csak kiváltságos kereskedőknek boesát rendelkezésére — tovább árusítás végett — esencet.

Maga ez a körülmény is provokálja, hogy a hatóság legerélyesebb megtorlással lépjen közbe és ne hagyja szabadon egy ember kénye-kedvének prédájára egy ilyen fontos cikk kiosztásának ügyét.

Hogy a mi felszólalásunk mennyire nem volt alaptalan, igazolja azon körülmény, hogy Kemény D.

Dezső ecetgyáros ellen feljelentést is tettek a rendőrségen. — Kun Szabó Lajosné IV. kör, Pázmány-utca 51. szám alatti kereskedő panaszt emelt ugyanis, hogy Kemény D. Dezső, augusztus 30-án, mikor ő esencésárlás céljából felkereste, azzal utasította el, hogy az ő számára nincs esenc, mert béke idejében nem ő nála fődözte esenc-szükségletet.

Az ügyet ma tárgyalta dr. Brestyánszky Miklós rendőrkapitány. Az ügyben ítéletet nem hozott, mert Kemény védekezésére vonatkozóan a Központ véleményét kell kikérni.

Egy bácskai jegyző a Curia ellen.

Megdöbbenéssel olvassuk egyik bajai lapban Gerber Fülöp eszéki községi jegyző válaszynlatkozását, melyet az egyik fővárosi német nyelvű napilap cikkére vonatkozóan közöl. Eltekintve attól, hogy Gerber Fülöp ur határtalan személyeskedése egy ismeretlen embert, a cikk beiktatóját aljas módon sérteget, nem elégszik meg ezzel, hanem pártjára két Szilvássy Ferenc volt jegyzőnek, aki több csaláért el lett ítélve és állásától felfüggesztve.

A sógori védelmében annyira megy, hogy — mint Magyarország egyik községének jegyzője a törvény paragrafusait is felragdossa. Gerber ugyanis többek között a következőket írja: Az ő (Szilvássy) nem létező bűntudat természetellenesen csupán a m. kir. Curia hozott marasztaló ítéletet.

Gerber ur szerény tévedését kijavíthatjuk, mert a Curia nem íté-

letet hozott, hanem ítéleteket Szilvássy nem egy eset miatt ítélték el. Gerber ur egyebekben azt állítja, hogy az ő ernyedetlen szorgalmával párosult tevékenysége elég képesítés ahhoz, hogy mint községi helyettes jegyző működhesék. Képesítésére vonatkozóan sietünk felhívni az illetékesek figyelmét arra, hogy Gerber a Curia elleni kihívásával végtelenségig levizgázott, mert nem szabad türni, hogy egy községi jegyző ne tartsa tisztelőben a Curia ítéletét.

— Kiténtetett őrmesterek. A király Szidál József a G. népfelkeltő parancsnokságnál beosztott nyilvántartó őrmesternek és Szendelbach István első osztályú számvivő eltiltának a háboruban teljesített kitűnő szolgálataik elismerése fejében a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a világi érdem szolgálatukért.

A szintársulat tagjai.

Nádasy József, a szabadkai városi színház igazgatója október 3-án magy Makóról Ujvidékre társulatával. Ujvidéken csak néhány hétig marad, — aztán megnyitja a szabadkai színház kapuit. Még november első felében jön társulatával ide, melynek több új tagja is van.

A szintársulat névsora a következő: Nők: Árvay Amália segédszínésznő, Dakó Vilma sugónő, Gyarmathy Rózsi, H. Utassi Huszti Rózsi segédszínésznők, Holdy Juci opera és operett koloratur-énekesnő, H. Lengyel Irén vígjátéki szubrett, K. Pintér Irma drámai szende és társalgási, Kényes Margit naiva, Kónya Gizella drámai színésznő, Nádassiné Jolán komika, R. Utassi Bella segédszínésznő, Révész Ilonka operette primadonna, Ruttkai Viola Sófolyi Ella segédszínésznők, Szebeni Margit operett-primadonna, Szabó Böske ballarina, Veszprémi Arturné, Zsoldos Böske, Nagy Antónia segédszínésznők.

Férfiak: Ádám Pál szerelmes színész, Bermel Miklós másodkarmester, Csármán József segédszínész, Deák Kornél komikus, Forgács Sándor drámai színész, Gömöri László énekes bonvivant, Hajcsinek Rezső karmester, Hidvégi Ernő hős és jellem, Kiss Lajos segédszínész, Komlós Vilmos operettkomikus, Katona László segédszínész, Kürthi Károly komikus-jellem, Nádasi József komikus-buffó, Rónai Imre kedélyes apa, ifj Rónai Imre, Somló Károly segédszínészek, Torma Zsiga opera és operett énekes, Tibor Dezső operett énekes, Tompos József társalgási színész, Tiszai Miska apaszínész és Varga Imre segédszínész.

A társulatnak 14 tagu polgári zenekara van.

A Hungária zárszámadásai és hivatalkainak fizetése.

A Hungária biztosító társaság most tartotta meg ülését, melyen megállapították az 1916. évi zárszámadásokat. Ebben az évben a társaság 8,049,902 kor. 80 fillér díj- és illetékbevéttel ért el. Az előző évvel szemben a bevétel 1,047,662 koronával emelkedett. Károk fejében mintegy 4 milliót fizettek ki.

Mérlégy általában véve kedvező képet nyújt. Egyébként az üzletét tiszta nyereséges díj- és kártartalékok bőséges javadalmazása mellett 17,088 korona, amely összeget a legközelebbi ütés új számlára vízi át.

Ismé a Hungáriának saját magáról készített eszevondásai. A kép azonban gyatra. Javítani kell. Ha a Hungária elfelejtette, mi felcsúszik az eszetet és belepíngáljuk e szédítő számok közé tisztviselőinek nyomorát. Szabadkai fiókjánál ugyanis egy nyakornok a legutóbb adott 47 háromnegyed százalékos háborus pótlékkal együtt 103.33 koronát kap.

A társaság igen jól tenné, ha a tiszta nyereségből, csufos kis összeggel megfizetett hivatalnokainak juttatna.

Beszédek.

(X)

(Folytatás.)

Baloghy Ernő dr. székfoglaló beszéde.

Ugy kell a választójogi reformot megoldani, hogy a katonák kapjanak választójogot. A választójog megadásának a gyökerei eljuthassanak a legszegényebb emberhez és a legegyszerűbbhez is; számainak be kell futnia az országot. A pompázó fát megbámuljuk. Ereje pedig ennek is a gyökérben van. A gyökérnek a dolgozó Magyarországnak kell lennie, mert igazi erőt Magyarországnak a dolgozó nép ad. (Éljenzés).

A harmadik kérdés, hogy megoldjuk-e a kérdést már most, a háború vége előtt. Ezt a kérdést a világháború vetette föl; ezt a kérdést tehát most kell megoldani; ez a kérdés nem igen tűr halasztást. Az éhező embernek nem lehet azt mondani, hogy majd holnap, vagy holnapután kapsz kenyeret. Ezt a kérdést tehát most kell megoldani, mert ezzel szolgálgjuk az óhajtott béke ügyét is.

Csak demokratikus választójog által lehet megteremteni az erős parlamentet, mert csak az a parlament erős, melynek a nép ad erőt s az erős parlament teremt csak erős közszellemet. Valamennyiünknek kívánnia kell, hogy elernyedt politikai életünkbe erősebb erők jussanak be. Ennek a néparlamentnek ereje lesz fölfelé és lefelé. Elhatározása, mely a nép akarataiból fakad, érvényesül is.

A tudományban, irodalomban, fölfedezésben elképzelhető, hogy egy zseni korszakot alkot; az államigazgatásban azok a nagyok, akik megérik a nemzet szívverését. Ezért nagy ember Kossuth meg Deák is. Amint a néparlament hoz törvényeket, akkor az államférfiak is a nép igazi akaratát fogják képviselni, annak az óhaját kutatják és azt akarják megvalósítani.

Félünk a nemzetiségiektől és a demagógiától. Demagógia nem lesz. A munkásosztálynak pedig a helye a parlamentben van. De nem lesz demagógia a parlamentben, mert a demagógia szárnyszegésének legbiztosabb eszköze részessíteni a demagógot a felelőségben. Ha van demagóg típus, inkább próbálkozzék felelőség mellett bent a parlamentben, mint felelőség nélkül kint! Hogy Magyarország dolgozó munkássága a parlamentben képviselve legyen, az kívánatos, szükséges és jogos. (Éljenzés).

A nemzetiségek? A nemzetiségektől nem kell félni. Mindig, általában a nemzetiségekkel való békét hangsúlyozzuk, titokban azonban tartunk a nemzetiségektől. Itt több színtességet kell kívánni. Egy nemzetiségi csoport sem rossz a maga összetételében. Rosszak, gonoszak az igazgatók, akik titokban vagy nyíltan ennek az állatnak a magyar nemzeti jellege ellen törnek. Ezekre lecsapok és széjjeltépek őket. Ha az ilyenek kötelességét kell teljesíteni, azt teljesíteni is fogja. (Éljenzés). Az ilyen agitátort be kell hozni a parlamentbe, hadd kiabáljanak ott felelőség mellett! Jobb, ha ott mondják el kívánásaikat, mint ha külföldön hazudnak sérelmeikről.

(Folytatjuk)

NAPI HIREK.

HOGY ELÉG-E MÁR?

*Te, aki otthon élsz, boldogan, vidáman,
— Mig itt ezek hullnak egy éjszakán át —
Hogy elég-e a vérből, nyomorból, gyászából?
Kérdezd meg a szegény katonát!*

*Hogy jöhet-e végre az óhajtott béke?
Hogy beszűntessük-e a golyók dalát,
Ágyúk mély zenéjét, halál aratását?
Kérdezd meg a szegény katonát!*

*Vajjon tudod-e, hogy mi a hazafájús?
Mi az, otthon hagyni síró asszonyt,
Gügyögő szavu édes gyermekeit?
Kérdezd meg a szegény katonát!*

*Hállál-e már hóban, térdig érő sárban?
Vajjon tudod-e, hogy mi az a granát?
Vagy tán ismered már a gyötrő éhséget?
Kérdezd meg a szegény katonát!*

*Ha te is ott leszel, hol a szél gitárja
A halott hőnek sírja végdalát
Amíg messze-messze sápadt, bús asszonyod
— Nyomorban sírva altatja fiát*

*S ha te is ott leszel, ahol az ágyúknak
Kitárt torka köpi a halált,
Ahol tűzvillagos a szörnnyű éjszaka
S pirosan hullatja drága harmatát.*

*Ha taneja leszel a sok kifolyt vérnek,
S elhullani látod a testvért, apát
S érzed, hogy már szövik örök éjed fátját:
Csak akkor ne kérdezd meg a katonát!
Selo, 917. IX. 6.*

KEMÉNY SIMON.

(Azért is roppant értékes ez a meghatározó költemény, mert a költő *Selóban*, a regeteg vértől ázott olasz front mai legvéresebb falujában írta — egy hittel ezelőtt).

— **Törley Gyula oklevele Törley Gyula, a szabadkai gazdasági egyesület kiváló elnöke, mint gazdasági tudósító a földművelésügyi minisztériumtól Elismerő oklevelet kapott.** Törley, mint a gazdasági egyesület elnöke kitűnő szaktudásával kivívta a szabadkai gazdasági egyesületnek azt a tekintélyt, mely Szabadkának, mint az ország harmadik városának elengedhetetlenül szükséges.

— **Elismerő oklevél egy gazdasági tudósítónak.** Szendrassy Károly mint bacsikai gazdasági tudósító számos éven át kifejtett buzgó működéséért Elismerő oklevelet kapott a földművelésügyi minisztériumtól.

— **Kongregáció gyűlés.** Az Urak Mária Kongregációja holnap délután 6 órakor gyűlést tart a Kath. Legényegylet helyiségében.

— **Kitüntetett nyilvántartó őrmester.** Krausz János 6-ik honvéd gyalogezredbeli nyilvántartó őrmester a háború idején teljesített kitűnő szolgálatai elismerésül az ezüst érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján.

— **Napi 8 korona borra és a városi díjnyokok helyzete.** A legkétségbeesettebb hírek bizonyítják, hogy nálunk Magyarországon, ott is első helyen Szabadkán nem tudják kellőképpen méltányolni a szellemi munka értékét. Az egyik szabadkai iparos — ugyanis — aki műhelyében egyedül dolgozik, naponta küldi fiát a palicsi földműves iskolába borért. E mulatság neki mindannyiszor 8 koronájába kerül, mert a szeszért napon 7-60 koronát ad ki. E körül-

mény igen fényesen megoáfolja azoknak az iparosoknak időnkinti panaszát, akik a nehéz megélhetést szöba hozzák. Mikor látjuk a feneketlen fölfordulást a munka értékének megbecsülésében, elsőnek a legnyomórúságosabb helyzetben tengődő városi díjnyokok jutnak eszünkbe, akiknek napi három koronából kell étkezniök és ruházkodniök.

— **Uj tanító Bácskossuthfalván.** A bácskossuthfalvai róm. kath. iskolaszék Kovacsits Antal okl. tanítót Bácskossuthfalván egyhangulag tünitónak választották meg. A kitűnő képzettségű fiatal tanító jelenleg mint hadapródjelölt az orosz-román harcúterén küzd.

— **Gólya a vonatban.** Az éjjel Rozsumberszki Gáborné utazás közben, a vonaton adott életet egy gyermeknek. Rozsumberszkinét a szabadkai vasuti állomásra a mentők szállították V-ik kör 1041. sz. alatti lakására.

— **Elveszett ezer korona értékű selyemkendő.** Ma reggel Tumbász Ferenc Szt. István-téri kereskedő Palicsról villamoson utazott Szabadkára. Magával hozott egy csomag selyemkendőt, melynek értéke 1000 koronára tehető. Tumbász a megtalálónak, ha a kendőket üzletébe viszi, 100 korona jutalmat juttat.

— **A Vörös-Kereszt nyereménykötvényei.** A Vörös-Kereszt-Egylet 1.200.000 darab, egyenkint 40 korona névértékű és 80 koronával beváltásra kerülő adó-, bélyeg- és illetékmentes nyereménykötvényt boosátott ki aláírásra hadseregügyi és népjóléti célokra. A sorsolási terv szerint a főnyeremények egy egy húzánál 450.000, 300.000, 200.000, 100.000 és 20.000 koronát tesznek ki. Ezenkívül tizenegy esetben egy millió koronás főnyereményt sorsoznak ki. A nyereménykölesön kötvényei 120.000 sorozatba vannak beosztva; minden sorozat tíz nyereménykötvényt foglal magában. A nyereményeket a központi állampénztár fizeti ki. Aláírási ár darabonként 52 korona. Aláírások határideje tart e hó 15-ig. Hiszük, e nyereménykötvénynél is meg lesz a kívánt siker, tömeges, nagyarányú lesz a jegyzés. Siessünk mielőbb jegyezni ezen kötvényeket, melyek a háború érettünk szenvedett esapásait lesznek hivatva enyhíteni. Jegyezni lehet minden szabadkai banknál.

— **Panaszbizottság alakítása.** Szabadka város illetékes köreinek figyelmébe ajánljuk az alábbi felhívást: A fogyasztó-közönség napról-napra hangosabban panaszkodik s türelmetlenül zugóldók a kiszípolozó árdragítót ellen, az élelmi és közszükségleti cikkekkal uzsoráskodók ellen. Gátat akarunk emelni e hallatlan visszaélések elé. Panaszbizottságot alakítottunk, s hol a város minden lakosa bizalommal terjesztheti elő sérelmét. Ha hatalmunkban áll, ha hatáskörünk megengedi, magunk segítünk a panaszbizottság útján s megtoroljuk a sérelmet, ha az ügy hatósági vagy büntető bírósági eljárás elé tartozik, gondoskodunk róla, hogy a panasz oda jusson. Ki fogjuk pellengérezni az uzsorásokat, az árdragítót, nevüket

hírlapilag, falragaszokon közzé tesszük. A panaszbizottság 1917. évi szeptember 10-étől kezdődőleg naponként délelőtt 9 órától 12 óráig működik a városházán, II. emelet 32. ajtószám alatt dr. Szabó Lajos városi tiszti főügyész hivatali helyiségében. Ujvidék, 1917. szept. 6. A közlelmezési bizottság nevében Profuma Béla s. k. polgármester.

— **Elitelték a felsőkabeli jegyzőt.** Felsőkabel község aljegyzője, Marinkity Gergely most állt az ujvidéki törvényszék előtt, hol azal vádolták, hogy egy kézbesítési vevény keltét meghamisította. A hamisítás oka ismeretlen. Marinkityot közhivatali minőségben elkövetett közokirathamisítás bűntettéért 6 hónapi börtönrre, 3 évi hivatali és politikai jogvesztésre ítélték.

— **Egy ismeretlen orosz halála.** Tegnapelőtt egy orosz a Nagyfényi állomáson a vonatról leugrott oly szerencsétlenül, hogy arcán és testén súlyosabb zuzódásokat szenvedett. A szerencsétlenül járt orosz foglyot beszállították a szabadkai vasuti állomásra, honnan a mentők vitték be a képezében elhelyezett tartalékkórházba, ahol súlyos sérüléseivel állandó lázban feküdt. Kihallgatása teljesen lehetetlen volt. Zsöbeiben pedig semmi iratot nem találtak, melyből kilátára lehetne következtetni. Az orosz fogoly nehéz kinok után most meghalt. Teteme a Bezeredy-féle hullaházban van felboncolás alatt.

Ha régebb lappeldányokat akar rendelni valaki, írja meg levélben, hány darab újság kell neki, küldjön be abban a levélben a Delvidék kiadóhivatalának annyiszor 6 fillérenyi levélbélyeget és mi azonnal küldjük címére a lapot. 5 újságért például küldjön egy 30 filléres bélyeget.

Főszerkesztő: Pinterits Károly

igazgató, Budapest.

Főmunkatárs: Dr. Fontányi József

ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Nyiltér

A Felsőbacsikai Egyesült Gőzmalmi R. T., igazgatósága, tisztviselői kara és alkalmazottai mély megilletődéssel jelentik, hogy a vállalat főgépésze

Primusz Péter ur

gyilkos merénylet-áldozata lett és e hó 14-én reggel 8 $\frac{1}{2}$ órakor hosszú kínos szenvedés után 54 éves korában jobblétre szenderült.

A buzgó, fáradalmat nem ismerő, becsületes alkalmazott és kartárs emlékeit kegyelettel fogjuk megőrizni.

Nyugodjék békében!

Szabadka, 1917. szeptember hó 14-én.

Felsőbacsikai Egyesült Gőzmalmi R. T. Szabadka.

Arverési hirdetés.

Néhai Haverda Boldizsár és neje hagyatékához tartozó, jelenleg Dengl Alajosné és kisk. Jatzky Jenő tulajdonát képező a szabadkai 6985. sz. tkvi betétben A, I. II. III. IV. V., továbbá a szabadkai 6775. sz. tkvi betétben A. alatt felvett a szegedi szállók közt felvő ház, kert, szőlők, kis szántók az újpesti árvaszék 5766/1917. sz. határozata alapján önkéntes magánárverésen eladottnak.

Az árverés dr. Flatt Viktor szabadkai kir. közjegyző ur irodájában 1917. szeptember 29-én d. e. 10 órakor fog megtartatni. A 9885. sz. betétben felvett 9 hold 1271 négyszögöl összerülletti ingatlanok kikiáltási ára 52000 K. a 6775. sz. betétben felvett 2 hold 1499 négyszögöl területű szántóföldé 10000 K, amelyekben alul az ingatlanok el nem adatnak.

Az árverésők tartoznak 10% bánatpénzt letenni, mely a vevő által a vételár 10%-ára kiegészítendő. A tulajdonosok képviselői, ha az árverésen részt is vesznek, nem tartoznak bánatpénzt letenni.

A vevő köteles a vételárat az árverés jóváhagyásától számított 30 nap alatt dr. Flatt Viktor közjegyző ur irodájában kifizetni. Az átíratásra alkalmas szerződés ennek megtörténte után fog a vevő részére kiadottnak.

Utóajánlat 15 nap alatt adható be a jelzett közjegyzői irodában, mely csak akkor fog figyelembe vétetni, ha legalább 5%-kal magasabb utóajánlat érkezik. Az utóajánlatot benyújtó tartozik az utóajánlatának megfelelő 10% bánatpénzt letenni s az árveréssel felmerülő összes költségeket viselni.

Ha a vevő a feltételeknek eleget nem tesz bánatpénzt az eladók javára elveszti.

Az adók és egyéb közterhek 1917. október 1-től kezdve terhelik a vevőt. Az átíratással felmerülő díjak szintén a vevőt terhelik.

További felvilágosítások dr. Vécei Samu szabadkai és dr. Földes István újpesti ügyvédekknél kaphatók.

Szabadka, 1917. szeptember 10.

Viszketegség, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti

„Barnaszir“.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Fleisch-féle kérjünk. Próbátégely 1.00, nagy tégely 3 kor. - - családi tégely 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: Decsy Gyula „Szt. Teréz“ c. városi gyógyszerüzében I. kör Deák-utca, Kiskápolna mellett

Ásvány-, kenő-, henger és padló-olaj

kapható KERTÉSZNÉL Miklós-utca 40. a nagytemplom háta mögött. Telefon 635. Telefon 635.

Női szépség csak akkor állandó, ha „Medea“ emulcrémet

használ szavatosságunk mellett. **Megszüntet minden arcborítástatlanságot és lide arcbrt kilesönöz. Ára 14 korona. Kapható: Mátis Béla kozmetikus s vegyésznel Kispeszt.**

Bérbeadó

Hodságon néhány hold első minőségű

szántóföld,

belkerteséhez alkalmas, megfelelő

lakással!

Esetleg felében is művelhető. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fiut fizetéssel felvesz a SZENT ANTAL nyomda.

Használt tankönyveket

magas áron vásárlunk, vagy ez évben szükségére becsreljük. Mielőbb vásárolja meg mindenki szükséges

iskolakönyveit

leszállított áron, amíg a készlet tart!

Tisztelettel Lipsitz és Lampel könyvkereskedés és antikvárium Rudics-utca, a Zsidó templom mellett. Telefon 604.

MENETREND

Budapestről érk.	délután 1:00	éjjel 8:01*
		12:24
		3:59
Budapestre ind.	délelőtt 10:15*	délután 1:55
		éjjel 2:45
		5:28
Zomborból érk.	délelőtt 10:02*	éjjel 10:11
Zomborba ind.	éjjel 8:14*	5:28
Ujvidékről érk.	délelőtt 7:42	délután 1:21
		éjjel 11:50
Ujvidékre ind.	délután 1:48	éjjel 6:26*
		4:44
Szegedről érk.	délelőtt 7:42	délután 12:40
		éjjel 8:07
Szegedre ind.	délelőtt 6:15	délután 1:30
		éjjel 12:05

Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk.	délelőtt 9:02
	éjjel 9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk.	délelőtt 7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 8-tól reggel 6-ig

A „Délvidék“ már fél ketőkor kapható az utcán.

Eladó borok és szőlő SZOBONYA BERTALAN

Horgosi Királyhalmán elad 600 hl ó és tavalyi bort, török yálkát 150—200 hl Chasselas szőlőt, továbbá Madeleine angevinet és Kossuth Lajost helyben átvéve és a vevő kosaraiba mérve.

Ujságárus

fiúk, lányok asszonyok és emberek magas százalékra felvétetnek a „DÉLVIDÉK“ kiadóhivatalában.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

Eladó földek

Siklós (Baranya-m.) városhoz egy óra Old és Torjanc (magyar és sokacz) községek közt több parcellában 40 magyar hold elsőrendű fekete szántó, igen előnyös erdő és legelőjog kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó.

Herczog Fivérek bankháza Szabadka.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hirdap-árusítóinál.

IZLÉSESEK ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN
..... SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Oirkvenica. Befizetett alaptőke 10.000,000 és tartalékalap 2.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizettetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami oimleteket, zálogleveleket, sorajegyeket stb.) külföldi éro- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbir- tokra és nagyobb városokban házakra. || Kibocsájt: 4%, és 5% (utóbbiak 3% nyereménnyel) pupilláris biztanságu, adómentes, mindenféle évadók céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbizásokat. VÉGZI, LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbizásokat.

Árusztály. Árusít előnyös áron: legjobb belsődi gyártmányu arató-, fűkaszáló- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica- kapáló és sornivelő ekéket, boronákat, szeoskavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.